

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/22/ES

ze dne 23. dubna 2009

o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů

(kodifikované znění)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
a zejména na článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského
a sociálního výboru ⁽¹⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/27/ES ze dne 19. května 1998 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů ⁽³⁾ byla několikrát podstatně změněna ⁽⁴⁾. Z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti by měla být uvedená směrnice kodifikována.
- (2) Určité směrnice uvedené v příloze I této směrnice stanoví pravidla na ochranu zájmů spotřebitelů.
- (3) Stávající mechanismy jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni Společenství, které zajišťují dodržování těchto směrnic, neumožňují vždy včas odstranit porušování předpisů poškozující kolektivní zájmy spotřebitelů. Kolektivní zájmy představují zájmy, u kterých se nejedná pouze o nahromadění zájmů jednotlivců, kterým byla porušením předpisů způsobena újma. Tímto zůstávají nedotčeny samostatné návrhy jednotlivců, kteří byli poškozeni porušením předpisů.

- (4) S ohledem na účel zabránit praktikám, které jsou v rozporu s platným vnitrostátním právem, pokud se tyto praktiky projevují v jiném členském státě, než odkud pocházejí, může být omezena účinnost vnitrostátních opatření provádějících uvedené směrnice, včetně ochranných opatření, která přesahují rámec požadovaný těmito směrnicemi a která jsou slučitelná se Smlouvou a přípustná podle uvedených směrnic.

- (5) Tyto potíže mohou narušit plynulé fungování vnitřního trhu v důsledku toho, že stačí přemístit zdroj protiprávní praktiky do jiného státu, aby se dostal mimo dosah jakéhokoli způsobu uplatnění práva. Toto způsobuje narušení hospodářské soutěže.

- (6) Uvedené potíže mohou snížit důvěru spotřebitelů ve vnitřní trh a omezit pole působnosti spotřebitelských organizací, které zastupují kolektivní zájmy spotřebitelů, nebo nezávislých veřejnoprávních subjektů, které jsou odpovědné za ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, jsou-li tyto zájmy nepříznivě ovlivněny praktikami, jež porušují právo Společenství.

- (7) Takové praktiky přesahují často hranice mezi členskými státy. Je tudíž naléhavě třeba sblížovat v určitém rozsahu vnitrostátní předpisy o zamezení takových protiprávních praktik bez ohledu na to, ve kterém členském státě se projevují. S ohledem na soudní pravomoc zůstávají nedotčeny předpisy mezinárodního práva soukromého, jakož i platné dohody mezi členskými státy, přičemž je třeba dodržovat obecné závazky členských států vyplývající ze Smlouvy, zejména závazky související s řádným fungováním vnitřního trhu.

- (8) Cíle určeného opatření lze dosáhnout jen prostřednictvím Společenství. Společenství je proto povinno jednat.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 161, 13.7.2007, s. 39.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 19. června 2007 (Úř. věst. C 146 E, 12.6.2008, s. 73) a rozhodnutí Rady ze dne 23. března 2009.

⁽³⁾ Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 51.

⁽⁴⁾ Viz příloha II část A.

- (9) Podle čl. 5 třetího pododstavce Smlouvy nepřekročí Společenství rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smlouvy. Na základě uvedeného článku je třeba co nejvíce přihlížet ke zvláštnostem vnitrostátních právních řádů tak, že se členským státům poskytne možnost vybrat si z různých variant se stejným účinkem. Soudy nebo správní orgány, které jsou příslušné vést řízení ve smyslu této směrnice, by měly být oprávněny přezkoumávat účinky dřívějších rozhodnutí.
- (10) Jedna možnost by měla spočívat v požadavku, kdy by jeden nebo více nezávislých veřejnoprávních subjektů výhradně pověřených ochranou kolektivních zájmů spotřebitelů uplatňovaly touto směrnicí stanovené právo jednat. Další možnost by měla zajistit, aby tyto subjekty, jejichž cílem je ochrana kolektivních zájmů spotřebitelů, uplatňovaly tato práva v souladu s kritérii podle vnitrostátního práva.
- (11) Členské státy by měly mít možnost rozhodnout se pro kteroukoli z možností nebo kombinovat obě tyto možnosti a na vnitrostátní úrovni pověřit subjekty nebo organizace příslušné pro účely této směrnice.
- (12) Za účelem potírání porušování předpisů v rámci Společenství by měla pro tyto subjekty nebo organizace platit zásada vzájemného uznávání. Členské státy by měly na žádost svých vnitrostátních subjektů sdělit Komisi název a účel svých vnitrostátních subjektů, které jsou oprávněné podat návrh na zahájení řízení v jejich zemi podle ustanovení této směrnice.
- (13) Komisi přísluší zveřejnit seznam těchto oprávněných subjektů v *Úředním věstníku Evropské unie*. Dokud se nezveřejní prohlášení, které je s tím v rozporu, považuje se oprávněný subjekt za příslušný k podání návrhu, jestliže je jeho název uveden v tomto seznamu.
- (14) Členské státy by měly mít možnost požadovat předchozí konzultaci se stranou, která hodlá podat žalobu na zdržení se jednání, aby tak žalované straně umožnila ukončit sporné porušování předpisů. Členské státy by měly mít možnost požadovat, aby se tato předchozí konzultace konala za účasti nezávislého jimi pověřeného veřejnoprávního subjektu.
- (15) Když členské státy stanoví předchozí konzultaci, měla by se určit lhůta dvou týdnů po obdržení žádosti o konzultaci, a pokud se v této lhůtě nedosáhne zastavení porušování předpisů, je žalující strana oprávněna bez dalšího odkladu podat návrh u příslušného soudu nebo správního orgánu.
- (16) Je třeba, aby Komise předložila zprávu o uplatňování této směrnice, a zejména o její oblasti působnosti a o provádění předchozí konzultace.
- (17) Uplatňováním této směrnice není dotčeno uplatnění pravidel hospodářské soutěže Společenství.
- (18) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení a použitelnost uvedených směrnic ve vnitrostátním právu stanovených v příloze II části B,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Oblast působnosti

1. Cílem této směrnice je sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se žalob na zdržení se jednání ve smyslu článku 2, kterými jsou chráněny kolektivní zájmy spotřebitelů v působnosti směrnice uvedené v příloze I, aby se tak zajistilo řádné fungování vnitřního trhu.

2. Pro účely této směrnice se porušováním předpisů rozumí každé jednání, které je v rozporu se směrnicemi uvedenými v příloze I tak, jak byly provedeny ve vnitrostátním právním řádu členských států, a které narušuje kolektivní zájmy spotřebitelů podle odstavce 1.

Článek 2

Žaloby na zdržení se jednání

1. Členské státy určí soudy nebo správní orgány příslušné k tomu, aby rozhodly o žalobách podaných oprávněnými subjekty ve smyslu článku 3, které jsou zaměřeny na:

- a) co možná nejpohotovější zastavení nebo zákaz porušování předpisů, případně vydaný v rámci zkráceného řízení;
- b) případná opatření, jako je vhodnou formou zveřejnění rozhodnutí v plném nebo částečném znění nebo uveřejnění opravného prohlášení s cílem zastavit pokračující účinek porušování předpisů;
- c) je-li to v souladu s právním řádem členského státu, příkaz žalované straně, která prohrála a odmítla výkon rozhodnutí ve lhůtě stanovené soudy nebo správními orgány, zaplatit do veřejné pokladny nebo oprávněné osobě určené podle vnitrostátního práva pevnou částku za každý den prodlení nebo jinou částku stanovenou soudy nebo správními orgány, aby se zajistil výkon rozhodnutí.

2. Použitím této směrnice nejsou dotčena pravidla mezinárodního práva soukromého týkající se rozhodného práva, kterým je obvykle buď právo členského státu, ve kterém má porušování předpisů původ, nebo právo členského státu, ve kterém se účinky porušování předpisů projeví.

Článek 3

Subjekty oprávněné podat návrh na zahájení řízení

Pro účely této směrnice se „oprávněným subjektem“ rozumí každý subjekt nebo organizace, které byly zřízeny řádně podle práva členského státu a mají oprávněný zájem zajistit dodržování ustanovení v článku 1, zejména:

- a) jeden nebo více nezávislých veřejnoprávních subjektů, které jsou výhradně odpovědné za ochranu zájmů podle článku 1, v členských státech, ve kterých takové orgány existují, nebo
- b) organizace, jejichž cílem je hájit zájmy uvedené v článku 1 v souladu s kritérii, která jsou stanovena předpisy vnitrostátního práva.

Článek 4

Porušování předpisů v rámci Společenství

1. Každý členský stát přijme opatření nezbytná k tomu, aby se v případě porušování předpisů, které má původ na jeho území, kterýkoli oprávněný subjekt jiného členského státu, ve kterém jsou zájmy chráněné tímto oprávněným subjektem dotčeny porušováním předpisů, mohl po předložení seznamu zmíněného v odstavci 3 tohoto článku obrátit na soud nebo správní orgán příslušný podle článku 2. Soudy nebo správní orgány přijímají tento seznam jako doklad o způsobilosti oprávněného subjektu podat návrh, aniž je dotčeno právo přezkoumat, zda účel oprávněného subjektu jej opravňuje k podání návrhu v daném případě.

2. Za účelem boje proti porušování předpisů v rámci Společenství, a aniž jsou dotčena práva příslušející jiným subjektům podle vnitrostátního práva, sdělí členské státy na žádost svých oprávněných subjektů Komisi, že tyto subjekty jsou oprávněny podle článku 2 podat návrh na zahájení řízení. Členské státy sdělí Komisi název a účel těchto oprávněných subjektů.

3. Komise sestaví seznam oprávněných subjektů podle odstavce 2 a upřesní v něm jejich účel. Tento seznam se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*; změny tohoto seznamu se neprodleně zveřejní, přičemž aktualizovaný seznam se zveřejňuje každých šest měsíců.

Článek 5

Předchozí konzultace

1. Členské státy mohou zavést nebo ponechat v platnosti předpisy, podle kterých může strana, která hodlá podat žalobu na zdržení se jednání, zahájit toto řízení teprve poté, co se pokusila dosáhnout zastavení porušování předpisů při konzultacích se žalovanou stranou nebo se žalovanou stranou a některým z oprávněných subjektů ve smyslu čl. 3 písm. a) členského státu, ve kterém je podána žaloba na zdržení se jednání. Členskému státu přísluší rozhodnutí, zda strana, která hodlá podat žalobu na zdržení se jednání, musí konzultovat oprávněný subjekt. Pokud se do dvou týdnů po obdržení žádosti o konzultaci nedosáhne zastavení porušování předpisů, může postižená strana podat bez dalšího žalobu na zdržení se jednání.

2. Pravidla týkající se předchozí konzultace, která přijmou členské státy, se oznámí Komisi a zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 6

Zprávy

1. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě každé tři roky a poprvé nejpozději 2. července 2003 zprávu o jejím uplatňování.

2. Ve své první zprávě přezkoumá Komise zejména:

- a) oblast působnosti této směrnice vzhledem k ochraně kolektivních zájmů osob, které provozují obchod, živnost, řemeslo nebo svobodné povolání;
- b) oblast působnosti této směrnice, jak je určen směrnicemi uvedenými v příloze I;
- c) zda předchozí konzultace podle článku 5 přispěla k účinné ochraně spotřebitele.

V případě potřeby se ke zprávě připojí návrhy na změnu této směrnice.

Článek 7

Ustanovení poskytující rozsáhlejší oprávnění

Tato směrnice nebrání členským státům přijímat nebo ponechat v platnosti ustanovení, která poskytují oprávněným subjektům, jakož i jiným dotčeným osobám na vnitrostátní úrovni rozsáhlejší oprávnění podávat návrhy na zahájení řízení.

Článek 8**Provedení**

Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 9**Zrušující ustanovení**

Směrnice 98/27/ES ve znění směrnic uvedených v příloze II části A se zrušuje, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení a použitelnost uvedených směrnic ve vnitrostátním právu stanovených v příloze II části B.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III.

Článek 10**Vstup v platnost**

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem 29. prosince 2009.

Článek 11**Určení**

Tato směrnice je určena členským státům.

Ve Štrasburku dne 23. dubna 2009.

Za Evropský parlament
předseda
H.-G. PÖTTERING

Za Radu
předseda
P. NEČAS

PŘÍLOHA I

SEZNAM SMĚRNIC PODLE ČLÁNKU 1 ⁽¹⁾

1. Směrnice Rady 85/577/EHS ze dne 20. prosince 1985 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory (Úř. věst. L 372, 31.12.1985, s. 31).
2. Směrnice Rady 87/102/EHS ze dne 22. prosince 1986 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru (Úř. věst. L 42, 12.2.1987, s. 48) ⁽²⁾.
3. Směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání: články 10 až 21 (Úř. věst. L 298, 17.10.1989, s. 23).
4. Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (Úř. věst. L 158, 23.6.1990, s. 59).
5. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29).
6. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. L 144, 4.6.1997, s. 19).
7. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží (Úř. věst. L 171, 7.7.1999, s. 12).
8. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků: články 86 až 100 (Úř. věst. L 311, 28.11.2001, s. 67).
10. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku (Úř. věst. L 271, 9.10.2002, s. 16).
11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).
12. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).
13. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/122/ES ze dne 14. ledna 2009 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně (Úř. věst. L 33, 3.2.2009, s. 10).

⁽¹⁾ Směrnice uvedené v bodech 5, 6, 9 a 11 obsahují specifická ustanovení o žalobách na zdržení se jednání.

⁽²⁾ Uvedená směrnice je s účinkem od 12. května 2010 zrušena a nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru (Úř. věst. L 133, 22.5.2008, s. 66).

PŘÍLOHA II

ČÁST A

Zrušená směrnice a její následné změny

(uvedené v článku 9)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/27/ES
(Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 51).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES pouze článek 10
(Úř. věst. L 171, 7.7.1999, s. 12).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES pouze čl. 18 odst. 2
(Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES pouze článek 19
(Úř. věst. L 271, 9.10.2002, s. 16).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES pouze čl. 16 odst. 1
(Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES pouze článek 42
(Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

ČÁST B

Lhůty pro provedení a použitelnost ve vnitrostátním právu

(uvedené v článku 9)

Směrnice	Lhůta pro provedení	Datum použitelnosti
Směrnice 98/27/ES	ze dne 1. ledna 2001	–
Směrnice 1999/44/ES	ze dne 1. ledna 2002	–
Směrnice 2000/31/ES	ze dne 16. ledna 2002	–
Směrnice 2002/65/ES	ze dne 9. října 2004	–
Směrnice 2005/29/ES	ze dne 12. června 2007	ze dne 12. prosince 2007
Směrnice 2006/123/ES	ze dne 28. prosince 2009	–

PŘÍLOHA III

SROVNÁVACÍ TABULKA

Směrnice 98/27/ES	Tato směrnice
Články 1 až 5	Články 1 až 5
Čl. 6 odst. 1	Čl. 6 odst. 1
Čl. 6 odst. 2 první pododstavec první odrážka	Čl. 6 odst. 2 první pododstavec písm. a)
Čl. 6 odst. 2 první pododstavec druhá odrážka	Čl. 6 odst. 2 první pododstavec písm. b)
Čl. 6 odst. 2 první pododstavec třetí odrážka	Čl. 6 odst. 2 první pododstavec písm. c)
Čl. 6 odst. 2 druhý pododstavec	Čl. 6 odst. 2 druhý pododstavec
Článek 7	Článek 7
Čl. 8 odst. 1	—
Čl. 8 odst. 2	Článek 8
—	Článek 9
Článek 9	Článek 10
Článek 10	Článek 11
Příloha	Příloha I
—	Příloha II
—	Příloha III